

Dreptul

9 771 857 31 85 01

ISSN 1857-3185

VINERI

1 iunie

2012

Anul XI

nr. 20 (423)

8 pagini – 3 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Republica Moldova:
Educația gratuită a
copiilor e cu bani?**

pag. 3

**Ziua pacificatorilor
ONU, marcată la
Chișinău**

pag. 4

**Activitatea de
profilaxie a traficului
de persoane continuă**

pag. 5

Înaltul Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politică de securitate va efectua o vizită la Chișinău

Înaltul Reprezentant al UE pentru afaceri externe și politică de securitate, Catherine Ashton, și Comisarul european pentru extindere și politică de vecinătate, Ștefan Fule vor efectua în luna iunie o vizită la Chișinău.

Ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene Iurie Leancă a anunțat, în cadrul unei conferințe de presă, că la 5 iunie va avea loc prima reuniune la nivel ministerial cu participarea statelor Parteneriatului Estic (PaE).

„Va fi prima reuniune informală privind oportunitățile PaE, la care vor participa Catherine Ashton, precum și Comisarul european pentru extindere și politică de vecinătate, Ștefan Fule”, a spus I. Leancă.

Șeful diplomației moldovenești a întreprins o vizită la Bruxelles, unde s-a întâlnit cu o serie de oficiali europeni, pentru a discuta actuala situație a relațiilor bilaterale și perspectivele acestora. El a reiterat că Moldova este unul din liderii PaE.

Conform sursei citate, tot în iunie va avea loc o reuniune a Consiliului de cooperare UE-RM, la care urmează a fi semnat Acordul privind Spațiul Aerian Comun dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană.

Încă un pas spre aderarea R. Moldova la UE

Parlamentul Tinerilor din Republica Moldova a fost acceptat în marea familie europeană, devenind membru cu drepturi depline. Tinerii din țara noastră se vor putea implica activ în hotărîrea anumitor probleme din UE.

„În cadrul reuniunii de la Berlin, care a avut loc pe 12 mai, Republica Moldova a fost acceptată cu 21 de voturi pro și patru - împotriva, ca membru cu drepturi depline în Parlamentul European al Tinerilor. Am primit un suport imens din partea persoanelor cu funcții importante.

Punem prima cărămidă, care va fi un fundament puternic pentru aderarea Republicii Moldova la UE”, a declarat președintele Parlamentului Tinerilor din R. Moldova, Ion Butmalai.

Acesta a anunțat că în perioada 22-24 iunie, în Republica Moldova se va desfășura a doua sesiune locală a Parlamentului Tinerilor la care vor participa circa 100 de persoane din R. Moldova și Transnistria.

La eveniment vor veni și oficialii ai Parlamentului European al Tinerilor, iar în calitate de observator va fi un deputat din Parlamentul European.

La sesiune urmează a fi semnate 10 rezoluții, care apoi vor fi transmise în Germania, la sediul central al Parlamentului European al Tinerilor.

Regimul fără vize mai așteaptă

Accesul liber al moldovenilor în spațiul european se amână cu cel puțin o jumătate de an. O recunoaște chiar ministrul de Externe. Deși face parte din Consiliul alianței de guvernare, Iurie Leancă dă vina chiar pe colegii din coaliție. Spune că multe dintre discuții sînt sterile, motiv pentru care avem și restanțe la capitolul reforme.

Ministrul, care declara anterior că-și va da demisia dacă Republica Moldova nu va obține anularea vizelor pînă la sfîrșitul anului 2012, s-a răzgîndit. Acum el ar fi dispus să elibereze fotoliul numai dacă gestul ar contribui la obținerea regimului liberalizat de vize.

Anterior, speaker-ul Marian Lupu declara că obiectivul anunțat de Iurie Leancă nu are sorți de izbîndă. Totuși, el promitea să-l salveze pe ministrul de bucluc.

Ministrul a anunțat că în luna iunie la Bruxelles vor avea loc discuții privind trecerea la cea de-a doua fază a dialogului dintre UE și Republica Moldova privind anularea vizelor. Pentru trecerea la etapa respectivă, Republica Moldova s-a angajat să adopte 42 de legi. Ultimele două au fost votate la sfîrșitul săptămîinii trecute. Este vorba despre Legea cu privire la asigurarea egalității și cea care se referă la reorganizarea Centrului Anticorupție.

Începe ziua cu **DREPTUL!**

◆ **Flash**| **Poliția rutieră urcă pe motocicletele**

De anul viitor vom vedea pe străzile moldovenești primii agenți rutieri pe motocicletele. Potrivit șefului Poliției rutiere municipale, Sergiu Armașu, echipajele moto vor fi folosite pentru intervențiile de urgență, în caz de ambuteiaje și pentru coloanele oficiale.

„Vrem ca într-o primă fază să cumpărăm 11 motociclete. Majoritatea echipajelor vor fi în Chișinău. Am avansat deja discuții cu Honda Motors în acest sens. În principiu ne interesează motocicletele de 600-650 centimetri cubi”, precizează Armașu.

| **Chirtoacă vrea să mute gările auto la marginea orașului**

Gările auto din Capitală ar putea fi mutate la ieșirea din oraș. Despre acest lucru a anunțat chiar edilul Dorin Chirtoacă, în cadrul ședinței Primăriei. Potrivit lui, urmează a fi selectate terenuri la periferia orașului, după care va fi rezolvată problema cu mutarea gărilor auto.

Primarul a pledat pentru preluarea experienței cu Gara de Sud, care este situată comod, la marginea urbei. Chișinăul are trei gări auto – Centrală, de Nord și de Sud, dar numai ultima este situată la ieșirea din oraș, spre direcția Ialoveni.

| **UE a cerut ca viitorul Summit G20 să se axeze pe creșterea economică și a locurilor de muncă**

Uniunea Europeană a cerut ca, creșterea economică și a locurilor de muncă să constituie subiecte centrale la Summit-ul G20 din 18 și 19 iunie de la Los Cabos (Mexic), ca urmare a persistenței riscurilor asupra economiei globale.

„Trebuie să dăm un mesaj de creștere puternic și credibil. Este nevoie de un mai mare angajament și de cooperarea tuturor membrilor G20”, afirmă președintele Consiliului European, Herman Van Rompuy și cel al Comisiei Europene, Jose Manuel Durao Barroso, într-o scrisoare trimisă celorlalți lideri ai grupului.

Cei doi oficiali europeni semnaleză că G20 trebuie să adopte la Los Cabos un plan de acțiune privind creșterea și crearea de locuri de muncă, pornind de la acordul obținut la Summit-ul de la Cannes (Franța) și „bazat pe o analiză echilibrată a riscurilor care afectează economia globală”. Ei subliniază, totodată, că situația din Zona Euro va fi discutată la Summit-ul G20.

„Vom arăta că sintem decizi să facilităm un răspuns integral la criza datoriei suverane, abordând provocările din țările vulnerabile, sprijinind creșterea, printr-o reformă structurală mai dură și o consolidare fiscală diferențiată, care va permite creșterea”, notează responsabilii europeni în scrisoarea lor.

| **Prelegeri online pentru studenții USM**

Cei mai buni studenți ai Universității de Stat din Moldova au beneficiat de un program de instruire online, inițiat de tinerii stabiliți în Statele Unite ale Americii și Canada.

Studenții de la chimie și matematică au avut parte de prelegeri prezentate de profesori americani de la o universitate din Carolina de Nord. Persoanele care au susținut cursul au primit diplome și cărți.

Tinerii spun că prelegerile online sînt o metodă utilă pentru a cunoaște ultimele realizări științifice.

Profesorii de la USM se bucură de rodul muncii lor, dar și de generozitatea studenților de altădată.

Galina Dragalina, șef Catedră chimie, spune că profesorii din America au rămas mirați de faptul că tinerii din R. Moldova fac diverse cercetări în domeniul în care studiază, dar și în alte sfere.

Prin intermediul proiectului „Ajutor Moldovei” sînt valorificate cunoștințele acumulate, de asemenea, tinerii învață să scrie proiecte pentru finanțare.

Silvia Bezer, doctorandă în SUA, spune că scopul acestui proiect este de a aduce cea mai recentă informație din cercetarea chimică în R. Moldova, iar studenții să fie la curent cu cele mai interesante tematici și cercetări.

Acesta este cel de-al treilea proiect. Primele două au fost implementate în Gimnaziul internat din Căzănești, raionul Telenești.

| **Copiii în vîrstă de pînă la 12 ani se vor putea odihni în Dubai gratis**

Agenciale de turism demult au început să promoveze Emiratele Arabe Unite ca pe un tărîm senzațional de contraste. Există și adevăr în acest clișeu: munți, plaje, deșerturi, oaze, curse de cămile și piețe de beduini, toate îngărmădite într-o zonă relativ mică. Legendarele magazine scutite de taxe vamale sînt umbrite de faptul că nu mai poți găsi mărfuri cu adevărat ieftine, din cauza inflației mari din Emirate.

Dubai este una dintre cele mai populare destinații turistice, fiind unul dintre cele mai mari centre comerciale, financiare și turistice din Orientul Apropiat, tempoul dezvoltării căruia este comparabil cu cel al Shanghaiului.

O veste bună pentru turiști este faptul că, din 20 mai curent, copiii cu vîrstă de pînă la 12 ani se vor putea odihni în Dubai absolut gratuit. Acest lucru a devenit posibil datorită acțiunii unei companii, în cadrul căreia doi copii, vîrsta cărora nu depășește 12 ani, se vor putea odihni gratuit în Dubai, fiind însoțiți de doi adulți. În plus la respectarea condițiilor vizate, compania va achita 50% din costul biletelor de avion ale copiilor, pentru o cursă a companiei aeriene Emirates. Mai mult de atît, promoția permite copiilor să viziteze gratuit parcurile acvatice și atracțiile locale.

Oferta este valabilă pînă la 30 septembrie curent.

R. Moldova are nevoie de reformarea instituțiilor de combatere a crimei organizate

Combaterea crimei organizate ar trebui să fie o competență a poliției și nu doar a MAI. Totodată, e necesară stabilirea rolului ofițerilor de investigație pentru eficientizarea combaterii fenomenului.

Recomandările au fost prezentate la masa rotundă a Grupului de lucru Vize, Frontiere și Transnistria, în cadrul proiectului „Convenția Națională pentru Integrare Europeană”. Funcționari ai administrației publice centrale și locale, experți independenți, lideri de ONG, reprezentanți ai mediului de afaceri, oficiali și parteneri din Republica Slovacă au discutat problemele întîlnite în combaterea criminalității și au propus o serie de recomandări.

Principala problemă care urmează a fi cît mai curînd soluționată se referă, în opinia participanților, la dispersarea instituțiilor care luptă cu eradicarea fenomenului de crimă organizată din R. Moldova.

„Avem prea multe instituții dispersate,

prea mulți șefi și atunci nu putem vorbi despre o eficiență a combaterii acestui fenomen. Avem Direcția anti-drog separată, Direcția combaterii crimei organizate iarăși este separată, la fel și cea pentru combaterea spălării banilor. Ar trebui fuzionate toate aceste unități”, este de părere Mihai Beregoi, Centrul de Studii al integrării Europene.

De exemplu, Slovacia a trecut, în 2004, la fuziunea tuturor unităților separate într-o singură instituție, ceea ce a dus la dublarea numărului de persoane care se ocupă de investigații.

„Cîțiva ani în urmă, Slovacia se afla într-o situație similară cu cea a Moldovei de astăzi. Am fost nevoiți să implementăm mai multe reforme și să revizim legislația”, a explicat Miroslava Vozaryova, expert din cadrul Ministerului de Interne din Slovacia.

În acest sens, Ministerul de Interne a elaborat un plan de acțiuni și a trasat mai multe priorități, printre care, desfășurarea unor exerciții internaționale pen-

tru acumularea experienței în domeniul combaterii criminalității, evaluarea datelor cu caracter personal, organizarea unui atelier de lucru pentru colectarea datelor cu privire la victimele traficului de ființe umane cu scopul de a evita discrepanța de cifre ce apar în diferite rapoarte.

Acest proiect este implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, Centrul Analitic Independent „Expert-Grup” și Asociația pentru Politică Externă, în parteneriat cu Asociația de Politică Externă din Slovacia și cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Slovacă.

Scopul acestui proiect este de a genera dezbateri ample și a formula recomandări adresate Guvernului și agențiilor guvernamentale în efortul acestora de raliere a normativelor și legislației naționale la standardele și normele UE și în particular, în vederea adoptării și implementării aquis-ului comunitar în R. Moldova.

Vasile Bumacov a făcut publice schimbările legislative în agricultură

În domeniul subvenționării sectorului agricol se așteaptă schimbări. Luînd în calcul surprizele aduse de natură în ultimul an, accentele acordării de ajutor s-au schimbat. Vor fi operate modificări și în alte acte normative.

Astfel, au fost majorate sumele pentru subvenționarea îngrășămintelor. Pentru ca legumele autohtone să deschidă cît mai din timp sezonul de piață și cît mai tîrziu să dispară de pe teighele, vor fi alocate resurse și pentru procurarea răsădului. Pot conta pe susținere și pomicultorii, și producătorii produselor destinate parfumeriei. În general, Guvernul caută căi pentru reducerea impozitelor pe care urmează să le plătească producătorii agricoli. O atenție sporită se va acorda suprafețelor de pămînt nelucrate. Cei de la minister afirmă că, în prezent peste jumătate din acestea aparțin firmelor mari, care au procurat pămîntul în speranța, că prețul se va majora și va fi vîndut ulterior. În viitorul apropiat pentru asemenea proprietari vor fi majorate impozitele pentru fiecare hectar.

Ministrul Agriculturii, Vasile Bumacov, a venit cu detalii și la capitolul pîineii sociale. El nu neagă că, volumul de pîine socială este redus, dar o altă soluție nu există. Prețurile la grîu cresc, în același timp nu există speranțe pentru o recoltă bogată. Ministrul susține că, minimul necesar de grîu va fi asigurat, iar prețurile la pîine în general nu se vor schimba.

Patronatele insistă pe sancționarea angajaților care acceptă să muncească la negru

Confederația Națională a Patronatelor din Moldova insistă să fie stabilite pedepse și pentru angajații care acceptă să lucreze la negru, fără a plăti taxe la stat. „Noi am acceptat proiectul de lege privind modificarea Codului contravențional în vederea sancționării patronilor care practică achitarea salariilor în plic, dar am condiționat-o și cu sancționarea salariaților care acceptă această practică”, a declarat Vladislav Caminschi, șeful Direcției relații interne și externe din cadrul confederației.

Potrivit lui Vladislav Caminschi, toate ministerele au fost de acord, doar cel al Justiției a refuzat să accepte această prevedere. Confederația Patronatelor a insistat, la ultima ședință a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, pe reintroducerea condiției patronilor în proiectul de lege.

Președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Oleg Budza, a spus că sindicalistii nu au nimic împotriva sancționării salariaților care activează neformal. Aceștia nu achită taxe la bugetul național și nici nu sînt membri ai sindicatelor.

Potrivit Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, a fost elaborat și un mecanism pentru identificarea persoanelor care încalcă legislația. În acest sens, au fost operate modificări și completări la Codul muncii, care prevăd introducerea obligativității prezentării de către angajator a unui exemplar al statelor de personal Inspectoratului teritorial de muncă, în a cărui rază de competență este amplasată unitatea, precum și obligația de a acorda salariaților un permis nominal de acces la locul de muncă.

Planul de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor în plic și muncii a fost aprobat acum 10 luni. Sindicalistii consideră că aceste acțiuni se implementează mult prea lent.

Proiectul de lege privind modul de plată a concediilor medicale urmează să ajungă la Guvern

Proiectul de lege cu privire la modificarea modului de plată a concediilor medicale trebuie să ajungă în cel mai scurt timp la Guvern, pentru a fi aprobat. Modificările urmează a fi operate după ce, la 10 aprilie curent, Curtea Constituțională a constatat că neplata concediului medical în prima zi de incapacitate temporară de muncă încalcă dreptul angajaților.

Ministrul Muncii, Pro-

tecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, a declarat că prima zi de concediu medical va fi plătită salariatului din bugetul asigurărilor sociale, următoarele trei zile - din contul angajatorului și celelalte zile - iarăși din buget. Astfel, începînd cu data de 10 aprilie, de cînd s-a pronunțat Curtea Constituțională, concediile sînt calculate conform acestei metode. „Ne conformăm și modificăm

legea. Proiectul a fost deja elaborat și prezentat spre avizare. În cel mai apropiat timp va fi aprobat de Guvern”, a declarat ministrul.

Precizăm că, pînă în luna iunie 2011, concediul medical era plătit integral din fondurile asigurărilor sociale de stat. În vara anului trecut, Guvernul a propus o inițiativă legislativă, susținută de Parlament, prin care salariatul a fost nevoit să suporte

din cont propriu cheltuielile pentru prima zi de concediu medical, iar a doua îi era plătită de patron și doar următoarele zile - din buget. Din luna ianuarie 2012, pe cheltuielile patronilor s-au adăugat alte două zile de concediu medical, astfel încît statul plătea salariatului indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă doar începînd cu a 5-a zi de concediu medical.

Republica Moldova: Educația gratuită a copiilor e cu bani?

Colectarea plăților informale rămâne a fi o practică vicioasă în instituțiile de învățământ din Moldova. Este concluzia la care au ajuns procurorii ce au monitorizat procesul respectării dreptului copilului la educație în decursul primului trimestru al anului 2012.

Modalitatea de constituire și activitatea comitetelor părintești este stabilită în regulamentele de organizare internă a instituțiilor de învățământ preuniversitar, care de rând cu altele, atribuie expres acestor comitete sarcina de acumulare a mijloacelor bănești în fondul clasei/școlii. În realitate, spun procurorii, activitatea comitetelor părintești se reduce la realizarea doar a sarcinii de acumulare a banilor de la părinți, ultimii fiind practic obligați să achite plățile stabilite, contrar prevederilor Legii învățământului. Or, potrivit articolului 58 din Constituție, orice prestații ale cetățenilor, în afara celor stabilite prin lege, sînt interzise. În această ordine de idei, constatînd în regulamente interne norme care atribuie comitetelor părintești sarcina de a acumula mijloace bănești de la părinți în fondul clasei și al școlii (plăți neprevăzute de legislație), procurorii le contestă cu recurs, cerînd anularea lor.

De menționat este faptul că, regulamentele interne cu privire la organizarea și funcționarea liceelor și a altor instituții de învățământ secundar general au fost elaborate în baza prevederilor Regulamentelor-tip, aprobate prin Ordinul ministrului Educației și Tineretului nr.415 din 06.11.2006 și nr. 547 din 13.08.2007. Aceste acte ministeriale conțin norme-cadru vizînd sarcina comitetelor părintești de a „sprijini conducerea instituției de învățământ și dirigintele/învățătorul în întreținerea, dezvoltarea și modernizarea bazei materiale a clasei și a instituției de învățământ”, de a atrage persoane fizice sau juridice, care, prin contribuții financiare sau materiale, susțin programe de modernizare a activității educative și a bazei materiale din clasă și din școală” etc.

La finele anului trecut, Procuratura Generală a con-

testat cu recurs aceste prevederi ale Regulamentelor-tip, cerînd anularea lor, pe motiv că „aduc atingere principiului participării benevole a persoanelor fizice și juridice cu donații pentru necesitățile școlii și contravin Constituției și Legii învățământului”. Ministerul Educației

a dat asigurări Procuraturii Generale că va iniția procesul de revizuire a redacției Regulamentelor-tip, normele referitoare la atribuțiile comitetelor părintești urmînd a fi reexamineate. Pînă în prezent, însă, aceste regulamente încă nu au fost revizuite, susțin procurorii.

Între timp, Ministerul Educației a adoptat Ordinul nr.972 din 12.12.2011 de aprobare a Regulamentului cu privire la cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților. „Normele regulamentului, de asemenea, contravin legislației, deoarece impun forțat colaborarea asociațiilor obștești ale părinților cu instituțiile de învățământ în procesul gestionării mijloacelor financiare. Adoptarea acestui act denotă intenția Ministerului Educației de a atribui aspect legal unei ilegalități”, men-

ționează procurorii.

Investigațiile efectuate de oamenii legii au indicat că pe lîngă majoritatea instituțiilor de învățământ mai funcționează și asociații obștești ale părinților, create pentru colectarea banilor în scopul susținerii materiale a instituției de învățământ, inclusiv pentru efectuarea lucrărilor de reparație a edificiilor, amenajarea teritoriului, susținerea financiară a cadrelor didactice ș.a. Și asta în pofida faptului că, potrivit art.181 Cod civil

principiu nici pe departe nu este respectat. Un exemplu elocvent este situația de la Asociația Obștească de părinți „Liceanul”, Liceul „Titu Maiorescu”, mun. Chișinău, care încheie cu părinții elevilor fiecărei clase contracte, pct.2.1 - „Obligațiile părților” - al cărora atribuie elevului obligația de a achita lunar suma de 40 lei în fondul asociației liceului, pentru necesitățile curente ale instituției.

Potrivit Asociației Obștești „Viitorul”, a părinților

se realizează de către președinții comitetelor părintești, concomitent, președintele comitetului părintesc mai colectează de la părinți mijloace bănești pentru reparație, precum și plăți lunare pentru acoperirea altor necesități ale clasei (rechizite, detergenți etc.).

De regulă, activitatea asociațiilor obștești ale părinților este dirijată de către directorii instituțiilor de învățământ sau de către alți profesori/învățători, în unele cazuri acestea fiind chiar conduse de ei. În alte cazuri cuantumul plăților este coordonat în prealabil cu dirigintele/învățătorul, sumele acumulate fiind transmise acestora, împreună cu lista celor care au achitat banii. Procuratura raionului Ungheni a constatat că președintele Asociației Obștești a părinților și pedagogilor din Gimnaziul Sinești este profesoară, la fel și contabilul asociației. Colectarea sumelor de bani se efectuează de către aceste persoane, iar gestionarea lor este

coordonată cu directorul instituției de învățământ. În același timp, Procuratura raionului Basarabeasca a constatat că în Asociația părinților și pedagogilor a Gimnaziului din comuna Iserlia, președinte este profesoară în liceu. Taxa lunară este colectată de către diriginta de clasă, mai apoi banii se transmit președintelui asociației, iar cheltuielile se coordonează cu directorul școlii.

Despre constituirea asociațiilor obștești ale părinților și pedagogilor au relatat și procuraturile raioanelor Căușeni, Ștefan-Vodă, Glodeni, Basarabeasca, Florești, Drochia, Soroca, Telenești. În opinia procurorilor, astfel de situații denotă implicarea ilegală a administrației instituțiilor de învățământ și a cadrelor didactice în procesul de colectare și gestionare

a fondurilor bănești colectate de la părinți și intervenția inefficientă pe interior a organelor superioare din sistemul de învățământ pentru a contracara acest fenomen.

Pe marginea celor constatate, Procuratura Generală a sesizat, recent, Ministerul Educației solicitînd lichidarea încălcărilor de lege indicate, revizuirea actelor normative departamentale ce reglementează fraudulos activitatea de acumulare de la părinți a plăților neprevăzute de legislație și anularea Ordinului Ministerului Educației nr.972 din 12.12.2011 de aprobare a Regulamentului cu privire la cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților, ca fiind contrar legii.

Conform datelor statistice, în primul trimestru al anului 2012, procuraturile teritoriale au înaintat 305 sesizări și 14 recursuri către direcțiile raionale de învățământ, tineret și sport, primăriei, administrația instituțiilor de învățământ în vederea anularii normelor ilegale și excluderii practicii vicioase de colectare de la părinți a plăților și taxelor, asigurării respectării cerințelor legislației. Pe faptul extorcării de către directorul Școlii medii generale din satul Opaci, Căușeni, a banilor de la părinți și elevi pentru diferite necesități, inclusiv pentru eliberarea documentelor (atestatelor, certificatelor etc.) a fost pornită urmărirea penală, care se află încă, în desfășurare. De asemenea, este dispusă verificarea legalității gestionării, de către directorul Liceului teoretic „Petru Zadnipru” și Asociația părintească „Petru Zadnipru”, a mijloacelor bănești acumulate de la părinți.

Avînd în vedere actualitatea problemei abordate, Procuratura Generală a inițiat elaborarea propunerilor de modificare și completare a legislației contravenționale și penale. Procurorii vor să obțină pîrghii eficiente de combatere a acțiunilor ilegale ale membrilor asociațiilor obștești și cadrului didactic în procesul de colectare și gestionare a plăților informale în sistemul de învățământ.

Lilia DUMINICA

„Locuitorilor din regiunea transnistreană le sînt încălcate drepturile fundamentale”

Un raport privind respectarea drepturilor omului în regiunea din stînga Nistrului a fost prezentat, recent, la Tiraspol, de către expertul Organizației Națiunilor Unite, Thomas Hammarberg. Totodată, rapoartele organizațiilor neguvernamentale arată că locuitorilor din regiunea transnistreană le sînt încălcate drepturile fundamentale.

Potrivit rapoartelor „Promo-Lex”, în ultimii doi ani, în regiunea transnistreană s-a atestat o agravare a situației în ceea ce privește siguranța persoanei. În concepția organizației, mai mulți oameni au fost reținuți abuziv de către insti-

tuțiile de forță din regiune. O altă problemă vizează „înrolarea forțată” în structurile paramilitare din regiunea de Est a țării.

În cazul în care tinerii refuză să-și satisfacă serviciul militar, ei sînt condamnați. Și condițiile de detenție lasă de dorit. Potrivit „Promo-Lex”, în penitenciarele din stînga Nistrului, deținuții sînt torturați și lipsiți de asistență juridică elementară, asistență medicală și hrană. În unele închisori există doar iluminare artificială, în aceeași celulă pot fi deținute persoane care suferă de boli contagioase, iar pentru că nu există paturi suficiente, deținuții dorm pe rînd. Experții „Promo-Lex” aten-

ționează că în ultimii ani, moldovenii din stînga Nistrului nu au avut acces la informație obiectivă, veridică și pluralistă.

Jurnaliștii și instituțiile media au fost supuse cenzurii și împiedicate să reflecte evenimentele conform standardelor profesionale. Nici rapoartele Centrului pentru Drepturile Omului nu sînt mai optimiste. Anul trecut, la centru au parvenit opt sesizări din regiunea transnistreană. Oamenii s-au plîns că le-a fost limitat accesul liber la justiție, libertatea individuală, dreptul la asistență și protecție socială.

Potrivit centrului, în iunie 2011, autoritățile din stînga Nistrului au împiedicat desfășurarea alegerilor locale generale în Corjova și Cocieri, blocînd accesul spre secțiile de vot.

Ziua pacificatorilor ONU, marcată la Chișinău

„Ofițerii moldoveni detașați în operațiunile desfășurate sub egida Organizației Națiunilor Unite (ONU) sînt un instrument al păcii și nu al războiului”. Declarația a fost făcută de ministrul Apărării, Vitalie Marinuța, cu ocazia Zilei Internaționale a trupelor ONU. Sărbătoarea a fost marcată și la sediul Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

Potrivit lui Vitalie Marinuța, R. Moldova, în calitate de membru al Organizației Națiunilor Unite, contribuie la menținerea păcii în plan global, iar participarea militarilor Armatei Naționale la misiunile ONU din Sudan, Liberia și Coasta de Fildeș reprezintă o dovadă a aspirațiilor statului în promovarea păcii, stabilității și securității.

„Ziua Pacificatorului ONU îmi oferă plăcută ocazie de a transmite toată considerațiunea pentru curajul și profesionalismul în efortul de a-i ajuta pe cei afectați de consecințele războiului. Îi felicit în mod special pe militarii care se află în prezent în misiuni ONU, la mii de kilometri distanță de casă, dar și pe cei care au revenit, recent, în țară din diferite misiuni ONU”, a declarat ministrul Apărării.

Menționeăm că militarii Armatei Naționale participă în operațiuni ONU începînd cu anul 2003, iar din punct de vedere legal, prezența în aceste operațiuni este reglementată de Legea cu privire la participarea R. Moldova la operațiunile internaționale de menținere a păcii, adoptată la 26 iulie 2000. Pînă în prezent, 70 de militari moldo-

veni au participat în diferite misiuni ONU: în Coasta de Fildeș - 30, Liberia - 23, Sudan - 13 și Georgia - 4. În prezent, opt militari din cadrul Armatei Naționale sînt implicați în misiuni ONU: în Coasta de Fildeș - 4 militari, Liberia - 2 și Sudan - 2.

Mesaj de felicitare din partea secretarului general al ONU, Ban Ki-Moon

Cu prilejul Zilei Internaționale a forțelor Organizației Națiunilor Unite, secretarul general al ONU,

Ban Ki-Moon, a transmis un mesaj de felicitare pacificatorilor din întreaga lume. „Este o ocazie pentru a-i saluta pe cei 120 000 de pacificatori, care activează în 17 misiuni din cele mai

periculoase părți ale lumii. Dar în această zi am și onoarea de a-i comemora pe cei peste 2900 de pacificatori care și-au pierdut viața, aflîndu-se în serviciu de-a lungul anilor, iar noi ne angajăm să continuăm munca lor de a aduce stabilitatea în țările

menționează în mesaj.

Potrivit secretarului general al Națiunilor Unite, în prezent, 116 state membre contribuie cu personal militar și forțe de ordine pentru operațiunile ONU: „Acest număr impresionant reflectă încrederea în creșterea la nivel mondial a valorii forțelor de menținere a păcii a Națiunilor Unite drept instrument de securitate colectivă.

Noua noastră misiune de observați în Siria este cel mai recent exemplu, care demonstrează modul în care comunitatea internațională se adresează Națiunilor Unite pentru soluții la provocările emergente. Misiunea se confruntă cu provocări dificile, dar servește cu curaj pentru a ajuta la menținerea păcii, începînd cu Guvernul Siriei, pînă la angajamentele lor de a înceta violențele, care au ucis mii de oameni. Această misiune

face parte din eforturile mai mari ale ONU, conduse de Trimisul Special Comun, de a pune capăt violenței și de a căuta o soluție politică pentru criza siriană”.

„Sînt profund recunoscător pentru fiecare contribuție a trupelor și poliției, precum și pentru resursele financiare și materiale care fac posibilă menținerea păcii. Mulțumesc, de asemenea, tuturor țărilor care oferă sprijin

conchide Ban Ki-Moon.

Precizăm că, la operațiunile ONU participă, actualmente, 120 000 de pacificatori din 116 țări, care activează în cele mai periculoase regiuni ale lumii. Potrivit ONU, numărul militarilor care și-au sacrificat viața pentru pace a depășit cifra de 2900 de pacificatori. În anul 2011, 112 bărbați și femei au murit, iar în primele patru luni ale acestui an, alți 27 de pacificatori și-au pierdut viața în timp ce se aflau în serviciul Națiunilor Unite.

ONU este principala or-

politic și de conducere. Membrii Consiliului de Securitate, în special, ghidează și consolidează activitatea noastră, prin stabilirea mandatelor și actualizarea implementărilor noastre pentru a răspunde la schimbarea condițiilor din teren. În această Zi Internațională a forțelor ONU de menținere a păcii, să ne amintim de sacrificiul celor care ne-au apărut, și să ne angajăm să consolidăm parteneriatele la nivel global care fac din căștile albastre o lumină de speranță pentru milioane de oameni din întreaga lume”,

ganizație internațională din lume. Fondată în 1945, după cel de-al doilea război mondial, aceasta are astăzi 192 de state membre. A fost întemeiată prin semnarea, de către membrii fondatori, a Cartei Organizației Națiunilor Unite. Potrivit acestui document, ONU are misiunea de a asigura pacea mondială, respectarea drepturilor omului, cooperarea internațională și respectarea dreptului internațional. Sediul central al organizației este situat la New York.

Lilia DUMINICA

BILETELE DE AVION DIN CHIȘINĂU SPRE 50 DE ORAȘE DIN EUROPA SE VOR IEFTINI

Compania aeriană „Air Moldova” și compania low-cost „Blue Air” din România au semnat un acord de colaborare privind operarea curselor de avion low-cost spre 50 de orașe europene.

Ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Anatol Șalaru, a declarat, într-o conferință de presă susținută după eveniment, că cetățenii Republicii Moldova vor fi cei care vor câștiga, în primul rînd, de pe urma acestui parteneriat, iar acordul este menit să acopere cererea cetățenilor de servicii de transport aerian calitative și accesibile.

Din 15 iunie, va fi publicată lista de prețuri și direcții, apoi vor fi efectuate primele curse bugetare spre cele mai mari trei orașe ale Italiei. Totodată, pe parcursul a trei luni, două companii aeriene vor construi un terminal de pasageri nou la Aeroportul Chișinău, după care taxele aeroportuare vor putea fi micșorate cu aproximativ 20%. Terminalul urmează să fie utilat, vor fi achiziționate scanere, toate cele necesare activității vămii, poliției de frontieră, securizării decolărilor și aterizărilor.

Directorul general „Blue Air”, Sheriff Ussama, a exemplificat că zborul spre Madrid

cu escală la București, care costă acum cel puțin, 213 euro, va avea un preț la bilet de 100 euro, care va include toate taxele aeroportului.

Documentul prevede trei etape de colaborare după principiile low-cost. Biletele ieftine vor putea fi cumpărate în rețelele companiilor „Air Moldova” și „Blue Air”, iar operatorii vor vedea contractele de deservire terestră pe care le au cu toate aeroporturile din Italia. Pînă la lansarea terminalului nou, zborurile vor fi efectuate din Chișinău cu navele „Air Moldova” cu escală în aeroporturile din București, unde pasagerii vor putea efectua transbordarea pe avioanele „Blue Air” pentru a-și continua călătoria spre Europa.

Precizăm că „Blue Air” este prima companie aeriană cu capital privat 100%, care efectuează transporturi aeriene low-cost în România și deține în prezent peste 40% din piața românească a transporturilor aeriene low-cost. Compania dispune de 18 avioane de tip „Boeing” care pot transporta pînă la 170 de pasageri, fiecare. „Blue Air” operează curse spre 28 de direcții, iar după anul 2004 pînă în prezent a transportat peste 6,5 mil. de pasageri.

Discriminarea femeilor: Expertii ONU își încheie vizita de lucru în Moldova

Grupul de lucru ONU privind discriminarea femeilor în legislație și în practică își încheie vizita de lucru în Republica Moldova. Oficialii au evaluat progresele în realizarea egalității între bărbați și femei și protecția și promovarea drepturilor femeilor.

„Ne vom axa pe legi care discriminează femeile și vom atrage o atenție specială discriminării femeilor în viața publică și politică, economică și socială”, a spus Kamala Chandrakirana, președintele grupului de experți, care are drept scop să identifice căile de eliminare a discriminării existente în legislație și în practică și să ajute țările să asigure un grad mai mare de abilitare și autonomie a femeilor în toate domeniile.

Membrii delegației, Kamala Chandrakirana și Eleonora Zielińska, au examinat implementarea legilor privind asigurarea egalității între femei și bărbați

și măsurile aplicate pentru protecția și promovarea drepturilor și libertăților femeilor, inclusiv libertatea de violență. Grupul de experți independenți ONU au mai examinat multiplele forme de discriminare împotriva femeilor, inclusiv a celor de etnie romă, și a femeilor LBT.

„Ne dorim un dialog constructiv cu Guvernul și alți parteneri relevanți în efortul comun de combatere a discriminării împotriva femeilor și realizare a dreptului femeilor la egalitate substanțială, în special în toate aspectele vieții politice și publice și accesul acestora la resursele economice și sociale”, a spus Chandrakirana.

Pe parcursul celor 10 zile de misiune, delegația a vizitat orașele: Chișinău, Căușeni, Bălți, Comrat și Tiraspol pentru a avea întâlniri cu oficiali guvernamentali la nivel național și local, reprezentanți ai societății civile, agențiilor ONU și organizațiilor locale.

Activitatea de profilaxie a traficului de persoane continuă

Ofițerii Centrului pentru Combaterea Traficului de persoane desfășoară o amplă campanie de prevenire a fenomenului vizat, despre care v-am informat în mai multe numere ale publicației noastre.

Recent, ofițerii centrului, în parteneriat cu Centrul internațional „La Strada” în Moldo-

va, au desfășurat un seminar de sensibilizare și informare a elevilor Gimnaziului internat din or. Strășeni, privind riscurile traficului de persoane și migrației ilegale, potrivit unui comunicat de presă al Direcției informare și relații cu publicul a MAI.

Angajații centrului au prezentat activitatea de prevenire și combatere a fenomenului traficului de ființe umane și migrației ilegale, cooperarea locală și internațională, precum și operațiunile realizate în comun cu colegii din străinătate.

De asemenea, au fost prezentate date statistice privind tendințele generale ale acestui fenomen și informații despre țările de desti-

nație, tipurile de exploatare, precum și filierele depistate și lichidate.

Prin prisma subiectelor abordate, elevii au fost informați despre procedura procesual-penală și mecanismele de acordare a asistenței, protecției sociale și asigurării securității victimelor traficului de ființe umane, în cadrul urmăririi penale și în afara acesteia.

Ofițerii centrului au organizat un schimb de opinii cu elevii, în cadrul cărora au fost evidențiate riscurile la care sînt expuși cetățenii Republicii Moldova, din momentul luării deciziei de plecare peste hotare, fiindu-le explicate modalitățile de evitare a capcanelor întinse de organizatorii migrației ilegale.

Reprezentanții Centrului Internațional pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Femeii „La Strada”, au prezentat un film documentar, realizat în baza cazurilor reale și au repartizat broșuri, ce conțin informații utile la acest subiect și numerele de telefon ale liniilor fierbinți, la care pot apela persoanele care au nimerit în astfel de situații.

Seminare de acest gen urmează să fie desfășurate, de către specialiștii Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane al Ministerului Afacerilor Interne și în alte instituții de învățămînt din țară.

Cor. DREPTUL

Un grup de copii în excursie la MAI

În cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Moldovei se desfășoară Decada „ușilor deschise”. Scopul acțiunii este de a asigura o comunicare mai eficientă cu societatea civilă. Astfel, prin Dispoziția nr. 14/482 din 23 mai 2012, ministrul Afacerilor Interne, Alexei Roibu a dispus organizarea Decadei „ușilor deschise” în cadrul subdiviziunilor MAI. Prin urmare, în perioada 22 mai-2 iunie, în toate comisaratele de poliție municipale și raionale sînt organizate excursii și au loc întîlniri ale cetățenilor cu factorii de decizie.

Recent, la Ministerul Afacerilor Interne au fost în excursie elevii clasei I-a la Liceului teoretic „Mihai Viteazu”. Excursia copiilor a început cu vizita la muzeul Ministerului Afacerilor Interne unde le-au fost prezentate file din istorie, din cele mai vechi timpuri pînă la momentul actual, și evoluția instituției pe parcursul anilor. Vizitatorii au avut posibilitatea să admire modele de uniformă, arme și muniții, decorații și distincții, precum și diverse mijloace tehnice, din trecut și prezent.

În special, cei mici au fost impresionați de expoziția ce reprezintă perioada contemporană, unde au avut posibilitatea să facă cunoștință cu

paginile de glorie înscrise de angajații Ministerului Afacerilor Interne și sacrificiul adus de ei în numele apărării suveranității și independenței Republicii Moldova în timpul conflictului armat din primăvara-vara anului 1992.

De către reprezentanții Secției pentru minori a Direcției generale poliție ordine publică și Serviciului poliție rutieră a Comisariatului general de poliție a mun. Chișinău, le-au fost prezentate regulile generale de securitate, cu oferirea unor sfaturi pentru perioada vacanței de vară.

În cadrul excursiei, elevii au vizitat Direcția tehnico-criminalistică, unde au luat cunoștință cu specificul și activitatea subdiviziunilor specializate în balistică și dactiloscopie.

La finele vizitei, copiilor le-a fost prezentată o autospecială a poliției rutiere, fiindu-le explicată destinația acesteia, cu demonstrarea mijloacelor tehnice din dotare.

Decada „ușilor deschise” se înscrie în complexul de acțiuni ale conducerii MAI îndreptate spre apropierea poliției de cetățeni, urmărind scopul unei deschideri mai mari a instituției față de societate.

Cor. DREPTUL

Schimb de experiență în domeniul protecției martorilor

Protecția martorilor – acesta a constituit subiectul întrunirii delegațiilor Ministerelor Afacerilor Interne al Republicii Moldova și României.

Recent, o delegație a MAI al Moldovei, condusă de Veaceslav Bînzari, șeful Direcției protecției martorilor, MAI, a efectuat o vizită de studiu în domeniul protecției martorilor, la Oficiul Național pentru Protecția Martorilor a IGRP al MAI al României, potrivit unui comunicat al Direcției informare și relații cu publicul a MAI.

În cadrul vizitei, directorul Oficiului Național pentru Protecția Martorilor a IGRP, comisar-șef de poliție Laurențiu Sobu și șefii de servicii și birouri ai ONPM au prezentat cadrul legislativ, în domeniul vizat, din România, precum și organizarea Oficiului Național pentru Protecția Martorilor. Discuțiile au vizat atribuțiile persoanelor de legătură și aplicarea măsurilor de protecție și asistență în tim-

pul derulării Programului de protecție a martorilor; analiza de risc privind grupările de crimă organizată, efectuată cu prilejul includerii în programul de protecție a martorilor; evaluarea riscu-

lui psihologic la includerea în programul de protecție a martorilor, măsurilor de suport psihologic și social, acordat martorilor protejați; asigurarea măsurilor de protecție pe timpul deplasării; finanțarea programului de protecție.

La rîndul lor, reprezentanții delegației Republicii Moldova au prezentat aspecte din practica programului de protecție a martorilor din țara noastră.

În altă ordine de idei, trebuie menționat că delegației noastre i s-a oferit oportunitatea de a efectua o vizită de lucru la Direcția de Combatere a Criminalității Organizate a IGPR. În cadrul acesteia, directorul DCCO, comisar șef de poliție, Cătălin Dragota, a prezentat unele aspecte privind specificul activității desfășurate în corelație cu ONPM.

La finele întrunirii, părțile au convenit să dezvolte colaborarea instituțională între Direcția protecției martorilor a MAI al Republicii Moldova și Oficiul Național pentru Protecția Martorilor a IGRP a MAI al României, în domeniul instruirii personalului și organizarea instrucțiunilor practice.

Precizăm că, vizita de studiu a fost desfășurată prin intermediul instrumentului TAEX al Comisiei Europene.

Cor. DREPTUL

Germania va ajuta Moldova în procesul de integrare europeană

Germania este un partener important, sincer și de nădejde al Republicii Moldova. Despre aceasta au declarat, marți, într-o conferință de presă, premierul Vlad Filat, și ministrul Federal al Germaniei pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, Dirk Niebel, care s-a aflat într-o vizită în Republica Moldova cu ocazia marcerii a 20 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre Republica Moldova și Republica Federală a Germaniei.

Vlad Filat a menționat că bilanțul acestor 20 de ani demonstrează o evoluție dinamică a dialogului moldo-german, calitate, consistență și faptul că relațiile dintre state poartă un caracter de parteneriat durabil și constructiv. Prim-ministrul a menționat că Germania a dat dovadă de deschidere și susținere pe parcursul perioadei de reformare amplă a societății și economiei Republicii Moldova, precum și în procesul de apropiere de Uniunea Europeană și de reintegrare a țării.

„Ne dorim continuarea participării Germaniei la Misiunea UE de asistență la frontiera Republicii Moldova și Ucrainei (EUBAM). Apreciam mult asistența oferită poliției Republicii Moldova de către Oficiul Criminal Federal și sperăm să beneficiem de sprijin pentru inaugurarea la Chișinău a unui Centru de consultanță pentru poliția judiciară”, a spus Vlad Filat.

Dirk Niebel a menționat că, pentru Guvernul Federal, Republica Moldova este un

partener important. Autoritățile germane salută și susțin ferm procesul început de autoritățile de la Chișinău de apropiere de Uniunea Europeană. „Susținem în mod ferm Guvernul Republicii Moldova în cadrul implementării reformelor. Aceasta înseamnă crearea condițiilor pentru atragerea investițiilor, modernizarea agriculturii, promovarea statului de drept și a societății civile, dar și combaterea corupției”, a spus ministrul Federal al Germaniei pentru Cooperare Economică și Dezvoltare.

Dirk Niebel a subliniat că este bucuros de faptul că oamenii de afaceri doresc să investească în Republica Moldova pentru o creștere economică importantă, ceea ce va duce la reducerea sărăciei. „Investitorii germani vin greu, dar atunci cînd vin rămîn pentru mai mult timp. Avem aici deja rezidenți germani și, dacă vor fi create condiții bune, vor veni mai mulți și astfel vom contribui la procesul de apropiere de Uniunea Europeană”, a spus ministrul.

Volumul comerțului exterior al Republicii Moldova cu Republica Federativă Germană a înregistrat anul trecut 507,4 milioane dolari, Germania situîndu-se pe locul 5 printre partenerii comerciali ai Republicii Moldova. În Republica Moldova sînt circa 381 întreprinderi cu capital german. Soldul investițiilor germane constituie 66 de milioane de euro, ceea ce reprezintă 7,3% din totalul investițiilor străine în Republica Moldova.

Nicolae Timofti pregătește inițiative legislative pentru a impulsiona reforma justiției

Președintele Nicolae Timofti s-a întîlnit pe 29 mai, cu șeful Delegației UE în Moldova, Dirk Schuebel. Potrivit unui comunicat al Președinției, ultimul a salutat adoptarea, de către Parlament, a Legii privind asigurarea egalității și a Strategiei de reformare a Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției – „legi importante pentru continuarea negocierilor privind liberalizarea regimului de vize cu

Uniunea Europeană”.

În cadrul discuțiilor, N. Timofti a menționat că va continua modernizarea legislației și reformele convenite cu Uniunea Europeană. La fel, șeful statului a remarcat ca prioritate în acest sens reformarea justiției și a declarat că pregătește inițiative legislative care să impulsioneze acest proces.

La rîndul său, șeful Delegației UE a anunțat că Uniunea Eu-

ropeană ar putea consolida în 2013 asistența financiară destinată statelor care fac parte din Parteneriatul Estic, inclusiv Republicii Moldova, după principiul „mai mult pentru mai mult”.

Precizăm că, vineri, 25 mai, Parlamentul a aprobat Legea cu privire la asigurarea egalității și Legea privind reforma CCCEC. Ambele au fost promulgate deja de președintele țării.

● La solicitarea cititorilor

Drepturile de bază ale sindicatelor

Sindicatul reprezintă și apără drepturile și interesele profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor săi în autoritățile publice de toate nivelurile, în instanțele judecătorești, în asociațiile obștești, în fața patronilor și asociațiilor acestora. Sindicatele, în condițiile legii, au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice, la formarea politicii sociale și economice a statului, politicii în domeniul muncii. Sindicatele pot promova reprezentanții lor în autoritățile publice de toate nivelurile.

Sindicatele sînt în drept să participe la elaborarea proiectelor de programe privind dezvoltarea social-economică, proiectelor de legi și de alte acte normative în domeniul remunerării muncii, asigurării sociale, formării prețurilor, ocrotirii sănătății și în alte domenii ce țin de muncă și dezvoltarea social-economică. În autoritățile publice, sindicatul își realizează acest drept prin organele sale de nivelul respectiv.

Sindicatele au dreptul la negocieri colective cu patronii și asociațiile lor, cu autoritățile administrației publice și la încheierea contractelor colective de muncă. Conducătorii unităților unde nu sînt constituite sindicate și patronii care împiedică constituirea și activitatea lor nu pot fi membri ai comisiilor pentru negocieri colective. Patronii și asociațiile lor, autoritățile administrației publice sînt obligate să poarte negocieri colective cu sindicatele în probleme de ordin social și de muncă, precum și în problemele încheierii contractelor colective de muncă în cazul în care sindicatele înaintează o asemenea propunere. Modalitatea negocierii

și încheierii contractelor colective de muncă este reglementată de legislație. Sindicatele exercită controlul asupra realizării contractelor colective de muncă și au dreptul a cere destituirea funcționarilor vinovați de încălcarea legislației în acest domeniu.

Sindicatele apără dreptul membrilor săi la muncă, dreptul de a dispune liber de aptitudinile lor, de a alege domeniul de activitate și profesia, dreptul la remunerarea muncii, care ar asigura un nivel de trai decent. Sindicatele participă la elaborarea politicii de stat privind utilizarea forței de muncă, propun măsuri de protecție socială a persoanelor disponibilizate de la unități, exercită controlul obștesc asupra respectării legislației cu privire la utilizarea forței de muncă. Lichidarea, reorganizarea unității sau schimbarea formei de proprietate, întreruperea totală sau parțială a procesului de producție din inițiativa patronului, fapte ce conduc la reducerea în masă a locurilor de muncă sau la înrăutățirea condițiilor de muncă, pot fi efectuate doar cu condiția informării, cu cel puțin 3 luni înainte, a sindicatului din ramura respectivă și inițierii negocierilor colective în vederea respectării drepturilor și intereselor lucrătorilor. Desfacerea, din inițiativa patronului, a contractului individual de muncă cu lucrătorul membru de sindicat poate avea loc doar cu acordul organului sindical (organizatorului sindical).

Sindicatele participă la elaborarea politicii de stat în domeniul protecției muncii și protecției mediului înconjurător, la elaborarea programelor de îmbunătățire a condițiilor de muncă a lucrătorilor, efectuează controlul

obștesc asupra îndeplinirii la timp a acțiunilor programate în acest domeniu.

În scopul protecției sociale a lucrătorilor, sindicatele contribuie la dezvoltarea economiei cu orientare socială, participă la elaborarea programelor sociale în vederea îmbunătățirii ocrotirii sănătății, asistenței sociale, creării condițiilor care să asigure o viață decentă și dezvoltarea liberă a personalității, la realizarea măsurilor de protecție socială a lucrătorilor, participă la determinarea criteriilor de bază ale nivelului de trai, efectuează controlul obștesc al respectării legislației în domeniile menționate. Reprezentanții sindicatelor, în condiții de paritate cu partenerii sociali, intră în componența organului de administrare a bugetului asigurărilor sociale de stat. Sindicatele participă la organizarea tratamentului balneo-sanatorial al salariaților, odihnei copiilor și adulților, activității școlilor de educație fizică și sport pentru copii, valorificării mijloacelor proprii, mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat, patronilor, autorităților publice și alte mijloace, în limita alocațiilor prevăzute în aceste scopuri de legislația în vigoare.

Sindicatele efectuează controlul obștesc asupra respectării legislației muncii și locative în unități, indiferent de forma juridică de organizare și de tipul de proprietate, de subordonarea departamentală sau ramurală, și sînt în drept să ceară eliminarea neajunsurilor depistate. Sindicatele, în conformitate cu legislația, cu contractele colective de muncă și cu statutele lor, efectuează controlul obștesc asupra respectării actelor normative cu privire la privatizare.

Sindicatele acordă asis-

tență juridică membrilor de sindicat, participă, în conformitate cu legislația, la soluționarea litigiilor individuale de muncă. Sindicatele participă la soluționarea conflictelor colective de muncă în problemele legate de interesele profesionale, economice, de muncă și sociale, de încheierea și îndeplinirea contractelor colective de muncă, de stabilirea unor noi condiții de muncă și de trai sau schimbarea celor existente. Drepturile sindicatelor în procesul de soluționare a unor asemenea conflicte sînt stabilite de legislație, de actele normative și de contractele colective de muncă. Sindicatele creează, în conformitate cu legislația, servicii juridice pentru reprezentarea drepturilor și intereselor membrilor lor în autoritățile publice, inclusiv în autoritățile judecătorești și în alte autorități. Modul de activitate a unor astfel de servicii este determinat în statutele (regulamentele) lor, aprobate de organul sindical respectiv.

În scopul apărării drepturilor membrilor de sindicat și drepturilor sindicatelor, protecției de samavolnicia patronilor, influențării asupra autorităților publice în vederea promovării unei politici social-economice ce ar corespunde intereselor lucrătorilor, organul sindical, de sine stătător sau la decizia membrilor sindicatului respectiv, organizează și desfășoară, în modul stabilit de lege, întruniri: minguri, demonstrații, manifestații, procesiuni, marșuri, pichetări, greve și alte acțiuni, folosindu-le drept formă de luptă pentru ameliorarea condițiilor de muncă, majorarea salariului, reducerea șomajului, întărirea solidarității lucrătorilor în lupta pentru drepturile și interesele lor profesionale, economice, de muncă și sociale.

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

De la ce vîrstă copilul poate să decidă cu care dintre părinți să locuiască.

Svetlana Gînga,
r-n Cimișlia

Articolul 63 din Codul de procedură civilă prevede că, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vîrsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă acordul respectiv lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținîndu-se cont de interesele și părerea copilului, dacă el a atins vîrsta de 10 ani. Pentru asemenea caz instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul

copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vîrsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului. Legea mai prevede că la determinarea domiciliului copilului minor, instanța judecătorească va cere și avizul autorității tutelare în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți.

Citații în judecată

Curtea de Apel Economică solicită prezentarea: SRL Transimex Prim // str. Cosmonauților nr. 9, of. 2; APP // PMAN nr. 1; SA Registru-F // bdul Negruzzi nr. 7; BC Victoria BC // str. 31 August 1989, nr. 141; SRL Art Vin // str. Drumul Schinoasei nr. 1/4, of. 66; SRL Tauer Group // str. A. Pușkin nr. 32; SRL First Hotel // str. Șoimarilor nr. 8; cet. Isumbeli Valeriu // str. Ceucari nr. 2, apt. 44; SRL Larga Vin // str. Uzinelor nr. 2; CNPF // bdul Ștefan cel Mare nr. 77; Procuratura Generală // str. Bănulescu-Bodoni nr. 26; Hotelul Chișinău // str. Negruzzi nr. 7; Ministerul Finanțelor // str. Cosmonauților nr. 7; OCT Chișinău, str. Armenească nr. 42 „B”; cet-lor: Ostrovscaia Melania // or. Durluști, str. Junimea nr. 28; Monici Sofia // str. Șciusev nr. 73, apt. 13; Culeasova Iulia // bdul Dacia nr. 22, apt. 114; Melnici Alexandru // str. Florilor nr. 12/4, apt. 4, pentru data de 19 iunie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, mun. Chișinău) în cauza civilă nr. 2e-421/12 la acțiunea: Agenția Proprietății Publice către SRL „Transimex Prim”.

Judecător

Eugeniu Clim

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Ananii Ion, satul Sipoteni, Călărași, pentru data de 21 iunie 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (str. Teilor nr. 4, mun. Chișinău) în calitate de intimat în cauza civilă nr. 2a-1066/12 la acțiunea cet. Ananii Natalia privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător

Grigore Zubati

Curtea de Apel Bălți solicită prezentarea cet. Preida Nicolai, pentru data de 21 iunie 2012, ora 14.00, la ședința de judecată (Bălți, str. Ștefan cel Mare nr. 54, sala nr. 4) în calitate de intimat în cauza civilă la acțiunea SAR „Donaris Group” SA privind încasarea daunei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

N. Chircu

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Boșcăneanu Fiodor, Mirza Ioana, Oajdea Natalia, Boșcăneanu Alexandru, pentru data de 5 iunie 2012, ora 8.40, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 45) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de ÎMGFL nr. 11 către: Boșcăneanu Fiodor, Mirza Ioana, Oajdea Natalia, Boșcăneanu Alexandru, intervenient accesoriu SA „Termocom” privind încasarea datoriei.

Judecător

Liubovi Brînză

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Afanasiev Vadim, pentru data de 18 iunie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Afanasieva Ana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător

Ion Țurcan

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Mara Market”, pentru data de 20 iunie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea SRL „Aurelia BRNO” privind încasarea sumei.

Judecător

V. Efras

COMBATAREA CORUPȚIEI ESTE UNUL DINTRE CELE MAI MARI EȘECURI ALE AUTORITĂȚILOR MOLDOVENEȘTI, SPUN UNII EXPERȚI

Combaterea fenomenului corupției este unul dintre cele mai mari eșecuri ale autorităților Republicii Moldova de la începutul anului curent, au conchis experții Asociației pentru Democrație Participativă ADEPT și ai Centrului Analitic „Expert-Grup”, care au prezentat rezultatele monitorizării procesului de realizare de către autorități a angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană a țării, în perioada ianuarie-martie 2012.

Directorul Asociației ADEPT, Igor Boțan, a apreciat, marți, într-o conferință de presă, că deși autoritățile depun anumite eforturi pentru combaterea acestui flagel, rezultatele se lasă așteptate, în special, din cauza voinței politice reduse.

„Guvernării înțeleg că lupta cu corupția este o luptă cu ei înșiși, din care considerent nu se avîntă în combaterea acestui fenomen. Mai mult, din cauza politizării excesive a instituțiilor de drept ale statului, fiecare componentă a alianței de guvernare se șantajează una pe alta cu dosare penale. În loc să combată fenomenul corupției, ei care se află la guvernare folosesc instituțiile statului pentru a se ține în suspans unii le alții”, a spus Boțan.

În opinia expertului, un prim pas pentru combaterea fenomenului corupției în Moldova ar fi anume depolitizarea instituțiilor de stat. „Deși autoritățile și-au asumat acest angajament, vedem că lucrurile stau pe loc. Depolitizarea înseamnă, în primul rînd, că instituțiile de stat nu trebuie să fie împărțite între partide politice, care dețin astfel controlul asupra lor, ci să fie

independente de orice ingerințe politice. Conducătorii acestor instituții trebuie aleși prin concurs, iar criteriile de selectare să fie foarte dure. Doar astfel vom putea asigura, cel puțin, o independență parțială a acestor instituții”, a declarat Igor Boțan, care a presupus că scopul autorităților „nu este de fapt depolitizarea instituțiilor, ci menținerea pîrghiilor asupra puterii”.

Directorul „Expert-Grup”, Valeriu Prohnițchi, a precizat că „depolitizarea instituțiilor nu înseamnă doar schimbarea denumirii și transmiterea competențelor altcuiva, ci în primul rînd, consolidarea capacităților oamenilor care activează în instituții”.

„Noi nu avem nici o șansă să combatem fenomenul corupției fără a mări salariile, fără a stabili clar mandatul și responsabilitățile angajaților acestor instituții de stat și fără a asigura un control public eficient asupra lor. În cazul întreprinderilor publice, depolitizarea înseamnă reguli foarte clare în funcționarea consiliilor de administrare. Trebuie să renunțăm la practica populistă de control a salariilor și să acceptăm faptul că membrii acestor consilii trebuie plătiți bine, pentru că de deciziile lor depinde funcționarea acestor instituții”, a afirmat Prohnițchi.

Experții au constatat progrese minore și în realizarea reformelor. Valeriu Prohnițchi a estimat că pentru a obține progrese la acest capitol, este necesară consolidarea voinței politice, o abordare strategică privind implementarea reformelor, accelerarea reformei administrației publice centrale și locale, eliminarea conflictului de interese în instituțiile statului.

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Brașoveanu Aurelian, a reprezentantului SRL „Autovimpex”, pentru data de 26 iunie 2012, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea SRL „Forward International” privind încasarea datoriei și a penalității.

Judecător Ștefan Niță

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului ÎCS „Trans World Reastaurants”, pentru data de 26 iunie 2012, ora 9.50, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 59) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea SRL „UBFB Trade Group” privind încasarea datoriei și a penalității.

Judecător Ștefan Niță

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Caftanat Virgil, c/p 2004042062217, domiciliat: mun. Chișinău, str. Pruncu nr.2, pentru data de 25 iulie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de copârțiți, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SAR „Donaris Group” SA către SRL „Transelit” și Caftanat Virgil privind încasarea sumei.

Judecător Maria Avornic

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Velios VB”, cu sediul: mun. Chișinău, bdul Moscova nr. 7/2, apt., (of.) 35, pentru data de 6 august 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 55) în calitate de pârțiți, unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „Microsif Auto” privind încasarea sumei.

Judecător Maria Avornic

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului IM „Sand G Enterprises.CO” SRL, pentru data de 18 septembrie 2012, ora 12.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea ÎM „Nutimo” SRL privind încasarea sumei.

Judecător V. Efras

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pletchchakova Elena, pentru data de 15 iunie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Vitezul nr. 2, bir. 504, et. 5) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea cet. Tchmil Andrei privind partajul averii.

Prezența la ședința de judecată cu întocmirea referinței este obligatorie.

În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Dorin Dulghieru

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „VBI International”, pentru data de 18 iunie 2012, ora 17.00, la ședința de judecată (str. M. Vitezul nr. 2, bir. 606) în calitate de pârțiți în cauza civilă: SRL „UBFB Trade Group” către SRL „VBI International” privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ghenadie Plămădeală

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Volcovschi Nicolae, pentru data de 7 iunie 2012, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de intervenient în cauza civilă la acțiunea SRL „Negatur-Service” către SA „Asito” privind încasarea sumei.

Judecător V. Ilașco

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Vinj-Stil”, pentru data de 18 iunie 2012, ora 14.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea cet. Roșca Ala privind anularea ordinului, încasarea sumei, obligarea.

Judecător V. Ilașco

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „A&C GRUP”, adresa: str. Calea Ieșilor nr. 12, mun. Chișinău și cet. Sandu Igor, cu domiciliul: str. Dacilor nr. 18, com. Bubuieci, mun. Chișinău, pentru data de 13 iunie 2012, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 33) în calitate de pârțiți în cauza civilă nr. 2-1225/11, la acțiunea cet. Iurcu Iu. către CIA „ASITO” SA privind încasarea sumei.

Judecător Gh. Bîrnaz

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Ciuciulean Luca, Ciuciulean Angela, cu domiciliul în mun. Chișinău, com. Ciorescu, str. Prieteniei nr. 37, pentru data de 12 iulie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 36) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea cet. Pîntea Larisa privind determinarea cotei părți.

Judecător Aliona Miron

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Bread Com” SRL, pentru data de 17 iulie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea ÎM „Chateau Vartely” SRL privind încasarea sumei.

Judecător V. Micu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Cuciev&Co” SRL, pentru data de 17 iulie 2012, ora 15.15, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea ÎM „Chateau Vartely” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător V. Micu

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SC „Maxiabil” SRL, pentru data de 6 septembrie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea „Super-Victoria” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător V. Micu

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Grecu Veaceslav, pentru data de 18 iunie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea BC „Moldova-Agroindbank” privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Țurcan

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Zo & CR”, pentru data de 21 iunie 2012, ora 10.40, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea SRL „UBFB Trade Group” privind încasarea sumei.

Judecător Serghei Dimitriu

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Galatonov Oleg, pentru data de 21 iunie 2012, ora 16.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea cet. Galatonov (Vrancean) Elena privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Ecaterina Silivestru

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Papanaga Tatiana și Papanaga Anatoliei, pentru data de 25 iunie 2012, ora 14.20, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea ÎCS „Red Union Fenosa” SA privind încasarea sumei.

Judecător Serghei Dimitriu

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Costovici Ion, pentru data de 25 iunie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Costovici Maria privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Serghei Dimitriu

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎI „Șveț Alexandra”, pentru data de 26 iunie 2012, ora 14.40, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 17) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea ÎCS „Universul Mașinilor de Cusut” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător Maria Țurcan

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Buzu Adda, pentru data de 3 iulie 2012, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 1A) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Buzu Igor privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Nicolae Șova

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea persoanei interesate Bîrca Marina Pavel, domiciliată: str. Măcieșilor nr. 14/1, mun. Chișinău, pentru data de 12 iulie 2012, ora 15.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 15) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Colobaba Tatiana privind constatarea posesiunii, folosirii bunului imobil.

Judecător Luiza Gafton

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Butnari Ion, pentru data de 18 iunie 2012, ora 15.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307.) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea cet. Butnari Eleonora privind pierderea dreptului la încăperea de locuit, cu radierea din fișa contului personal al apartamentului.

Judecător Ina Dutca

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Picăalău Oleg Alexandru, domiciliat: mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu nr. 4/3, apt. 15, pentru data de 22 iunie 2012, ora 8.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309.) în calitate de pârțiți în cauza civilă intentată de Spînu Dumitru privind încasarea datoriei.

Judecător Ion Bulhac

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Cazacu Iana, domiciliată: satul Valea Rusului, Făleşti, pentru data de 29 iunie 2012, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 305.) în calitate de pârțiți în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL către: Galbura Tatiana, Galbura Olga, Cazacu Iana privind încasarea datoriei.

Judecător Ion Tutunaru

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Veremeenco Igor, a.n. 02.07.1963, Veremeenco Tatiana, a.n. 26.05.1961 și Veremeenco Vladimir, a.n. 18.07.1986, cu ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. N. M. Spătaru nr. 13/2, apt. 36, pentru data de 29 iunie 2012, ora 12.15, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 313.) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea CCL - 182 către: Veremeenco Igor, Veremeenco Tatiana și Veremeenco Vladimir privind încasarea datoriei.

Judecător Ludmila Ouş

Judecătoria Ialoveni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bogos Valeriu Grigore, domiciliat: or. Ialoveni, str. Florilor nr. 19, pentru data de 15 iunie 2012, ora 8.00, la ședința de judecată (Ialoveni, str. Prieteniei nr. 4, bir. 14) în calitate de pârțiți în cauza civilă intentată de Bogos Irina privind încasarea cheltuielilor suplimentare în favoarea copilului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Nadejda Toma

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ulianova Marina Gheorghe, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Iachir nr. 6, apt. 15, pentru data de 18 iunie 2012, ora 9.10, la ședința de judecată (Orhei, str. Vasile Mahu nr. 135, et. 1) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea SRL „Orhei Gaz” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Viorelia Varaniță

Judecătoria Telenești solicită prezentarea cet. Gaideic Iurie Vasile, a.n. 31.10.1974, domiciliat: satul Sărătenii Vechi, Telenești, pentru data de 19 iunie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (Telenești, str. Ștefan cel Mare nr. 6, bir. 2, et. 2) în calitate de pârțiți în cauza civilă nr. 2-499/12 - 50-2-865-24042012 intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL mun. Chișinău privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Gh. Popa

Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Cosfem-Agro”, cu sediul: satul Balatina, Glodeni, pentru data de 4 iulie 2012, ora 11.30, la ședința de judecată (Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 8) în calitate de pârțiți în cauza civilă intentată de SRL „Aur-Vit” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător L. Lupașcu

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Furnuzachi Igor, domiciliat în satul Cucuruzeni de Jos, Orhei, pentru data de 13 august 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et. 2) în calitate de pârțiți în cauza civilă la acțiunea cet. Furnuzachi Maria privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Veronica Cupcea

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Condrașov Iurii, pentru data de 12 iunie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 24) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Ceaica Oleg privind încasarea datoriei.

Vicepreședintele Judecătoriei Botanice Iurie Cotruță

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului ÎM „Productimpex” SRL, pentru data de 19 iunie 2012, ora 9.40, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 25) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea „Ton” SRL privind anularea încheierii de restituire a titlului executoriu și repunerea în termenul de executare.

Judecător S. Teleucă

Judecătoria Donușeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Botnari Natalia și Cernei Alexandru, pentru data de 26 iunie 2012, ora 9.00, la ședința de judecată (Donușeni, str. 31 August 1989, nr. 19, bir. 11) în calitate de pârțiți în cauza civilă la cererea: Procuratura raionului Donușeni în interesul Secției Asistență Socială și Protecția Familiei privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Lucia Danilișin

Aniversări

Valeriu BOGOROȘ,
judecător, CA, Chișinău

Mult stimate domnule Valeriu Bogoroș,
În această zi mărețată pentru dumneavoastră,
vă aducem alese cuvinte de admirație și recunoștință, sincere felicitări, urări de bine și sănătate.

Avansarea prin muncă, efort și elan, pe treptele ierarhice juridice, poartă amprentele unei ireproșabile personalități, care cu siguranță, poate fi considerată un model de profesionalism, inteligență, verticalitate, probitate pentru noile generații de juriști.

Cu prilejul acestei deosebite aniversări, vă dorim viață îndelungată, plină de realizări, și bucurii, cât mai multe clipe de înălțare și satisfacție sufletească.

La mulți ani!

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere:
Florentina Dragan, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de drept, USM; **Andrei Negru**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de drept, USM; **Dina Rotarciuc**, judecător; **Ludmila Ursu**, președintele Judecătoria Leova; **Marina Coinac**, judecător, Taraclia; **Valeriu Ceornea**, judecător, CA, Bălți; **Alexandru Gafton**, vicepreședintele Judecătoria Hîncești; **Ghenadie Moroza**, judecător, Rîșcani mun. Chișinău; **Iurie Țurcanu**, judecător, Judecătoria Comercială; **Ghenadie Pavliuc**, vicepreședintele Judecătoria Dondușeni; **Valentin Barba**, judecător, CSJ.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, astfel încât doar Dreptatea și Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La mulți ani!

**membrii Consiliului
de administrație al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul și Revista Națională
de Drept**

Echipa redacției Vă adresează un Apel de unire și sprijin. Vă șintem recunoscători că șinteți abonații noștri și susțineți ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor și vom rămâne alături de Dvs.

Cum să-ți protejezi ochii de ecranele monitoarelor, telefoanelor și tabletelor

Monitoarele calculatoarelor și laptopurilor, dar și ecranele tabletelor și telefoanelor au un impact negativ asupra sănătății ochilor. Protejează-i înainte de a fi prea târziu.

La început au fost calculatoarele desktop, în fața cărora ne petreceam câteva ore pe zi. Apoi au venit laptopurile cu avantajul portabilității. Tabletele au schimbat definiția divertismentului mobil, iar smartphone-urile ne ajută să fim permanent conectați la rețea.

Petrecem din ce în ce mai mult timp cu ochii la ecran, iar pe termen lung acest lucru poate avea efecte negative asupra sănătății acestora.

Poate te gîndești că ție nu ți se poate întimpla asta, dar dacă măcar o dată ai avut vederea încetșată, senzația de ochi uscați sau dureri de cap, știi că este posibil ca aceste probleme să fi fost generate exact în perioadele în care ai stat foarte mult timp în fața unui calculator.

Din fericire, există câteva trucuri

simple cu ajutorul cărora poți diminua efectele negative ale orelor petrecute la calculator, plecînd de la poziția pe care

buie aplecat ușor spre spate cu 10-20 de grade, pentru a oferi o privire de ansamblu mai bună pentru ochii tăi.

• **pentru laptopuri** –

Prin natura construcției lor, laptopurile sînt folosite la distanțe mai mici decît monitorul unui desktop. Asta nu este o problemă pentru laptopurile cu diagonale de 11”-15”, însă în cazul unui desktop replacement de minim 17” lucrurile se complică. Dacă editezi texte sau te joci, în cele mai multe cazuri vei sta mai aproape de display decît este recomandat.

Ai grijă cît de aproape lucrezi de ecranul laptopului

• **pentru tablete** –

Și aici lucrurile sînt destul de confuze, mai ales că întîlnim tablete de 7” și 10” cu rezoluții foarte variate. Totuși, recomandările specialiștilor se îndreaptă spre o distanță optimă de 35-40 cm, în condițiile în care inclusiv Apple recomandă

o distanță de 38 cm pentru noul iPad.

Chiar dacă tentația e mare, nu sta prea aproape de ecranul tabletelor

• **pentru smartphone-uri** –

Aici este probabil cel mai greu de identificat distanța optimă, întrucît ecranele smartphone-urilor variază puternic de la 3.2” la aproape 5”, iar rezoluțiile sînt pe măsură. În principiu, un smartphone ar trebui ținut la aproximativ 25 cm de ochi, însă în cazul celor cu diagonale foarte mari, de minim 4.5”, ar fi bine să-l ții chiar mai departe.

trebuie să o ai la birou și pînă la distanța optimă la care trebuie să pui monitorul.

Distanța optimă față de ecranul gadgeturilor

• **pentru calculator desktop** –

Este recomandat ca distanța dintre ochi și monitor să fie cuprinsă undeva în intervalul 50-65 cm. De asemenea, este important să-ți ajustezi înălțimea scaunului, astfel încît ochii să fie poziționați cu 10-15 cm mai sus decît centrul monitorului, pentru a te uita ușor în jos atunci cînd lucrezi. În plus, ecranul tre-

Sforăitul poate crește de 5 ori riscul de a suferi de cancer

Sforăitul și alte probleme ale respirației în timpul somnului pot conduce la privarea corpului de oxigen timp de mai multe ore. Cercetătorii cred că nivelul scăzut al oxigenului poate provoca dezvoltarea tumorilor canceroase prin promovarea dezvoltării vaselor de sînge care le alimentează.

Experții spun că, în viitor, doctorii vor putea preveni apariția cancerului prin tratarea sforăitului.

Studiul a fost realizat în SUA pe un eșantion de 1500 de persoane. Acestea au fost studiate de-a lungul a 22 de

ani, cercetarea concentrîndu-se pe problemele de somn ale acestora și urmărind rata de incidență a cancerului.

Cercetătorii de la Universitatea Wisconsin-Madison au descoperit că persoanele care sufereau de probleme grave de respirație în timpul somnului erau de 4,8 ori mai predispuse la a dezvolta cancer decît pacienții care nu aveau astfel de probleme. Cei cu probleme de respirație moderate erau de două ori mai predispuși la a suferi de cancer, iar cei cu probleme minore prezentau un risc cu 10% mai mare.

Cea mai frecventă afecțiune întîlnită de cercetători este apneea de somn, ce este caracterizată prin pauze respiratorii repetate. Această afecțiune provoacă în mod normal sforăitul și duce la trezirea repetată a pacienților.

Experții știau deja că sforăitul este asociat altor afecțiuni, precum obezitatea, diabetul, hipertensiunea, atacurile cardiace și cerebrale. Acesta este primul studiu care sugerează că problemele respiratorii ce au loc în timpul somnului duc și la cancer.

Studiul a fost confirmat

și de experimente efectuate pe șoareci, ce au arătat că hipoxia intermitentă stimulează apariția vaselor de sînge care „hrănesc” tumorile canceroase (procesul poartă numele de „angiogenează”).

Dr. Javier Nieto, conducătorul studiului, a declarat că „dovezile furnizate de experimentele pe animale și din acest nou studiu epidemiologic sînt foarte convingătoare”.

Rezultatele cercetării au fost prezentate în cadrul conferinței anuale a *American Thoracic Society*, ce a avut loc, recent, în San Francisco.

Caleidoscop

Maioneza și-a sărbătorit ziua de naștere

Se consideră că sosul preferat de toată lumea – maioneza – a fost inventat acum exact 256 de ani – în 1756.

Există mai multe versiuni ale originii maionezei. Potrivit celei mai credibile, aceasta ar fi fost inventată în orașul francez Mahón, în 1756, cînd britanicii au ocupat terenurile franceze în timpul războiului de șapte ani.

În trupele franceze ale mareșalului Louis François Armand du Plessis, ducele de Richelieu, a apărut o mare problemă cu furnizarea de produse alimentare – au rămas doar uleiul vegetal, ouă și lămîi.

Deoarece militarii s-au săturat de omlete zilnice, ducele de Richelieu i-a ordonat bucătarului să pregătească din pro-

dusele disponibile o mîncare neobișnuită.

Bucătarul, nereușind să găsească alte alimente, a decis să pregătească un sos pe baza uleiului vegetal.

Sosul, care s-a dovedit a fi extrem de gustos, le-a plăcut militarilor francezi. Ulterior, acesta a fost numit „maioneza” – în franceză „mayonnaise”, adică „din Mahón”, numit după orașul Mahónh.

Te gîndești să divorțezi? Iată cîteva motive ca să te răzgîndești

Statistic, aproximativ jumătate din cuplurile căsătorite vor ajunge la divorț, indiferent dacă au sau nu copii. O perspectivă

destul de sumbră pentru zilele noastre. Este mai simplu ca ori-cînd să divorțezi acum, față de alte vremuri cînd procedura era așa de complicată încît de urîtul ei reconsiderai decizia.

Multe religii nu mai critică divorțul ca odinioară așa că nici din acest punct de vedere nu mai există o frînă a acestei decizii. Așadar, multe persoane căsătorite se gîndesc, atunci cînd lucrurile între ei nu mai funcționează ca altă dată sau nu evoluează pe direcția dorită: în definitiv, de ce nu aș divorța?

Iată mai jos motivele de ce poți reconsidera această decizie a divorțului:

Dacă aveți copii, luați în calcul faptul că divorțul nu este o evadare a problemelor din căsnicie, exceptînd situația în care vorbim de abuzuri serioase.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-sef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 25 sp